

# יום א', ל' בתשרי, א' דר"ה חשוון תשס"ד (27 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.  
אבא קובנר, 1978

**היום הוא א' דראש' זודש' זשיין: = זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו! =** [תהלים קי"ח 24]



היום, המהדורה החודשית של **"דע מאין באת..."**: הפעם על המתרחש במאה העשירית לסה"נ...  
[הפורמאט שלנו במדור זה של סקירה היסטורית לפי המאה, הוא לסקור את ההיסטוריה הכללית בעולם ביום הראשון של ראש חודש, וללמוד על המתרחש בעולם היהודי באותה מאה ביום השני של ראש חודש. מקור המידע שלנו, בספר: **"ואלה תולדות ... 2000"**. במאה ה-10, לפי מקור זה, לע"ד, תולדות העם היהודי הרבה יותר מרתקים מאשר ההיסטוריה האירופאית שהמאמר הבא עוסק בה בעיקר. אך ברצוננו להישאר נאמנים לפורמאט זה, אזי הנהו...]

נוכח התקפותיהם של הנורמאנים על פרנקיה המערבית, היא **צרפת**, נאלץ שארל (קארל) "התמים" לכרות הסכם פיאודו-ואסאלי עם רולו, מנהיגם. על-פי הסכם זה, קיבל רולו את אזור שפך הנהר סין להתיישבות. בתמורה, קיבל רולו על עצמו את הדת הנוצרית, והיה לוואסאל של מלך צרפת כדוכס של נורמנדיה. **בולט כאן השינוי המהותי באופיו של ההסכם הפיאודו-ואסאלי**. עיקרו הוא מעתה אמצעי משפטי להעברת אדמות מיד ליד. משקלו המטריאלי של החוזה עלה לאין ערוך על משקלן של הנאמנות האישית ושבועת האמונים בו. לא עוד נאמנות מוחלטת לאדון אחד ויחיד; התופעה החברתית-כלכלית של ואסאל לכמה אדונים בעת ובעונה אחת הפכה להיות נפוצה יותר ויותר.

לקראת תום המאה הזו הוכרע סופית המאבק על השלטון בפרנקיה המערבית: הוגו קאפט נבחר לדוכס של פרנקיה, וצאצאיו, המלכים הקאפטינגים, משלו בצרפת עד 1328. בשנת 910 הוקם המנזר הבנדיקטיני של קליני בגבולה של בורגונדיה. בהמשך, הקים קליני מספר רב של מנזרים-בנות, הכפופים לזה הראשון. השתלב מסדר קליני זה היטב באתוס של החברה הפיאודלית שמתוכה קם. מזירי המסדר שימשו חיל חלוץ במאבקה של הכנסייה בפגעים שהמיט הפיצול הפיאודלי על כל רבדיה של החברה הנוצרית בכל אתר ואתר.

פרנקיה המזרחית כללה חמש דוכסיות "שבטיות": באוואריה, פרנקוניה, סאקסוניה, אלמאניה, ולותרינגיה. מרכז הכובד השלטוני נע והתנווד בין צפון לדרום, ובעיקר בין סאקסוניה הצפונית לבין באוואריה ופרנקוניה בדרום. פלישותיהם של המדיארים (ההונגרים) פגעו קודם-כל באזורי הדרום. **היינריך**, דוכס סאקסוניה, הצליח בשנים 924-933 לכרות שביתת נשק עם ההונגרים תמורת תשלום מס; בכך הסיר את הלחץ מגבולותיה הדרומיים של ממלכתו. באותה עת התקדם היינריך מזרחה אל תוך אזורי הספר, שהיו מיושבים בשבטי הסלאווים, כבש את אדמותיהם ויצר מרחב אדיר לפעולות קולוניזציה ומיסיון נוצרי. בנו ויורשו, **אוטו ה-I**, "הגדול", חזר להגשים את חזון "חידוש הקיסרות", וב-962 הוכתר לקיסר רומא. חזון זה תבע מהשליטים מסעות בלתי-פוסקים דרומה, לאיטליה, כשהם חושפים את גבולותיהם לסכנות פלישה, ואת כלל הממלכה להתקוממויות של הוואסאלים שלהם. למערך פוליטי זה, נודעו תוצאות הרות גורל בהיסטוריה של גרמניה במשך דורות רבים.

ובמרחב המזרחי ... **מישקו**, שליטה של פולין, התנצר בשנת 966, הנחשבת **שנת ייסודה של ממלכת פולין**. כמו-כן התנצר אישטוואן, מלך ההונגרים, ב-1001, הוא נודע לימים בשם סטפן הקדוש.

בשנת 965 החריב סוויאטוסלאב, נסיך קייב, את **אטיל**, **בירת ממלכת הכוזרים**. זו התפוררה במהירות וירדה מעל במת ההיסטוריה.

**"ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו..."** [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

**יום נעים ושמח וחודש טוב, בציפיה לישועה!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל